

รูปแบบเผยแผ่พุทธธรรมด้วยภาษาอังกฤษของสำนักปฏิบัติธรรมนานาชาติ ในประเทศไทย

THE MODEL OF BUDDHA-DHAMMA PROPAGATION BY USING ENGLISH OF THE INTERNATIONAL MEDITATION CENTERS IN THAILAND*

ชยันต์ บุญพิโย, นิเทศ สนั่นนารี, สุนทร สายคำ, พระอธิการบุญช่วย โชติวิโส

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตขอนแก่น

Chayun Boonpiyo, Nites Sanannaree, Sunthon Saikham, PhraAthikan Boonchuy Chotivungso

Mahachulalongkornrajavidhyalaya University KhonKaen Campus, Thailand

E-mail: Boonpiyo23@windowslive.com

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษารูปแบบเผยแผ่พุทธธรรมด้วยภาษาอังกฤษของสำนักปฏิบัติธรรมนานาชาติในประเทศไทย เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยการสัมภาษณ์เชิงลึก และวิเคราะห์เชิงพรรณนา

ผลการวิจัย พบว่า รูปแบบการเผยแผ่พุทธธรรมด้วยภาษาอังกฤษของสำนักปฏิบัติธรรมนานาชาติในประเทศไทย ที่ผู้ฝึกอบรมสามารถใช้ภาษาอังกฤษได้ให้นำปฏิบัติ ส่วนผู้ไม่เชี่ยวชาญด้านภาษาอังกฤษ ให้มีล่ามแปลภาษาช่วย สำนักปฏิบัติธรรมนานาชาติบางสำนัก ได้เชิญชาวต่างชาติที่ผ่านการปฏิบัติธรรม และมีประสบการณ์ให้เป็นผู้ช่วยผู้ฝึกอบรม รูปแบบการใช้ภาษากาย ผู้ฝึกอบรมจะใช้การลงมือปฏิบัติด้วยการสาธิตให้ดูตั้งแต่การนั่งสมาธิ เดินจงกรม การบริหารอริยาบถต่างๆ การทำวัตรเช้าเย็น การแผ่เมตตา เป็นต้น รูปแบบการสอบอารมณ์ ให้มีการสอบอารมณ์เป็นรายบุคคลโดยซักถามปัญหาที่เกิดขึ้นและหาทางแก้ปัญหา รูปแบบการใช้สื่อ ใช้สื่อมัลติมีเดียที่บันทึกคำสอนของอาจารย์หรือผู้ทรงคุณวุฒิทั้งในและต่างประเทศด้วยภาษาอังกฤษประกอบในการฝึกอบรม รูปแบบด้านสถานที่ หลายสำนักจัดสถานที่สัปปายะเหมาะสมแก่ผู้ปฏิบัติไม่ให้เกิดปิลิโทธิในการปฏิบัติธรรม การนิมนต์/เชิญผู้เชี่ยวชาญต่างสำนักมาฝึกอบรมตอบข้อซักถามของผู้ปฏิบัติธรรมเพื่อเพิ่มพูนประสบการณ์ การจัดธรรมทัศนาจร โดยนำกลุ่มผู้ปฏิบัติธรรมไปปฏิบัติในสำนักอื่นๆ เพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างผู้ปฏิบัติธรรม รูปแบบกิจกรรมพิธีปิดโดยกิจกรรมวัฒนธรรมไทย บางสำนักได้จัดกิจกรรม เช่น การทำบุญตักบาตร การบายศรีสู่ขวัญแก่ผู้เข้าปฏิบัติธรรมชาวต่างชาติ

คำสำคัญ: การใช้ภาษาอังกฤษ; การเผยแผ่พุทธธรรม; สำนักปฏิบัติธรรมนานาชาติ

* ได้รับบทความ: 5 มีนาคม 2564; แก้ไขบทความ: 2 กรกฎาคม 2564; ตอรับตีพิมพ์: 31 สิงหาคม 2564

Abstract

This research aim was to study the model of Buddha Dhamma propagation by using English of the international meditation centers in Thailand. It is qualitative research by In-depth interviews the key informants with a group of 40 key informants and a descriptive analysis.

The results showed that the model of propagating the Buddha-Dhamma in English by international Dhamma practice centers in Thailand. If any Dhamma practice center, the training leader can use English, it shall implement it. If unable to use English, an English translator can arrange. Some centers have invited foreigners with experience in Dhamma practice to help train them. The body language model practitioners will practice with demonstrations i.e. in seating meditation, working meditation, and managing various postures morning and evening chanting, spreading mercy, etc. The emotional exam model by having an individual emotional examination by asking questions that arise during practice and finding solutions. The media usage model use multimedia recording the teaching of both Thai and foreign meditation teachers in English as part of training. The location style many have arranged a place to be convenient and suitable for practitioners not to cause anxiety. Specialized masters from different centers are invited for training to enhance the experience. The organizing a Dhamma tour by bringing group of Dhamma practitioners to practice in other centers to exchange knowledge between each other. Activities Model for the closing ceremony of the Dhamma practice project with Thai cultures such as alms offering to make merit, Bai Sri Su Kwan for Dhamma practitioners who passed the Dhamma practice course for foreigners.

Keywords: English usage; Buddha-Dhamma Propagation; International meditation centers

บทนำ

ภาษาอังกฤษนับว่าเป็นเครื่องมือที่จำเป็นและสำคัญอย่างยิ่งในการสื่อสารเพื่อให้เกิดความเข้าใจระหว่างกันของคนที่มาจากทั่วทุกมุมโลก ในแวดวงการพระพุทธศาสนาที่กำลังเป็นส่วนสำคัญของการพัฒนา มวลมนุษยชาติให้ไปสู่สันติภาพทั้งภายในและภายนอก จำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องพึ่งพาภาษาอังกฤษนี้ การถ่ายทอด พุทธธรรมคำสอนของพระสัมมาสัมพุทธเจ้าให้กว้างขวางออกไปสู่สายตาของประชาคมโลกโดยผ่าน

ภาษาอังกฤษจึงจำเป็นต้องอาศัยรูปแบบการสอนการถ่ายทอดที่ชัดเจนทุกด้าน ไม่ว่าจะเป็นคำศัพท์ทางพระพุทธศาสนา การออกเสียงแต่ละคำศัพท์ให้ถูกต้อง การเรียบเรียงทุกถ้อยคำตามหลักโครงสร้างไวยากรณ์ การมีความรู้พื้นฐานทางด้านวัฒนธรรมของเจ้าของภาษา รวมทั้งการมีทักษะใช้ภาษาอย่างคล่องแคล่วนั้นจึงจะเป็นประโยชน์ต่อการเผยแผ่พระพุทธศาสนาแบบยั่งยืน จากบทความวิชาการของ อรรถนิตดา หวานคง (อรรถนิตดา หวานคง, 2559 : 309) กล่าวไว้ว่าความสำคัญของภาษาอังกฤษในยุคศตวรรษที่ 21 ในภาวะปัจจุบันที่อิทธิพลของโลกาภิวัตน์ยังคงมีอยู่อย่างต่อเนื่อง และยังคงเพิ่มมากขึ้นเรื่อย ๆ นั้น การเรียนรู้ภาษาของประเทศอื่นย่อมได้เปรียบในการทำกิจการการค้า ธุรกิจต่าง ๆ เนื่องจากปัจจุบันประเทศไทยกำลังพัฒนาตัวเองไปสู่ประเทศอุตสาหกรรม จำเป็นต้องใช้บุคลากรที่มีความรู้ในหลายๆ ด้านรวมทั้งผู้ชำนาญด้านภาษาด้วย ในยุคศตวรรษที่ 21 ภาษาอังกฤษได้เข้ามามีบทบาทในชีวิตของคนไทยและคนทั่วโลกไปแล้ว มนุษยชาติทุกวันนี้สื่อสารกันด้วยภาษาอังกฤษ ไม่ว่าจะเป็นการติดต่อสื่อสารกันโดยตรง การใช้อินเทอร์เน็ต การดูโทรทัศน์ การดูภาพยนตร์ การเขียนโปรแกรมคอมพิวเตอร์ หนังสือคู่มือทางด้านวิชาการต่าง ๆ ภาษาอังกฤษเป็นภาษาหนึ่งที่สำคัญของโลกในศตวรรษที่ 21 และเป็นวิชาหลักที่ผู้เรียนจะต้องเรียนรู้ ในทุกวงการต่างก็ใช้ภาษาอังกฤษเป็นเครื่องมือในการสื่อสารเพื่อให้เกิดความเข้าใจซึ่งกันและกันเพื่อให้บรรลุเป้าหมายในการอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข ภาษาอังกฤษจึงมีบทบาทในการเผยแผ่พระพุทธศาสนาในสำนักปฏิบัตินานาชาติในประเทศไทย

สำนักปฏิบัติธรรมได้ถือกำเนิดขึ้นในประเทศไทยเป็นระยะเวลายาวนาน และเป็นที่น่าสังเกตว่าเป็นที่ยอมรับถึงความเจริญรุ่งเรือง ทำให้ชาวต่างประเทศเกิดความเลื่อมใสและศรัทธาในพระพุทธศาสนา นับว่าบทบาทของสำนักปฏิบัติธรรมระดับนานาชาติในประเทศนี้มีจำนวนมาก ที่สำคัญที่สุดคือ ชาวต่างประเทศที่เดินทางเข้ามาสู่ประเทศไทย บางคนมีความสนใจการปฏิบัติธรรม ณ สำนักปฏิบัติธรรมที่มีหลักสูตรสำหรับชาวต่างชาติ เนื่องจากมีพระสงฆ์ที่เชี่ยวชาญในการปฏิบัติธรรมจนมีผู้เลื่อมใสจนทำให้ชาวต่างประเทศแถบยุโรป อเมริกา และเอเชียหันมาสนใจศึกษา รวมทั้งเข้าร่วมปฏิบัติวิปัสสนากรรมฐาน จึงเกิดสำนักปฏิบัติธรรมนานาชาติขึ้นในประเทศ การอธิบายหลักธรรมหรือแสดงพุทธธรรมที่ใช้ทั้งภาษาคนและภาษาธรรมนั้น มีรูปแบบที่หลากหลาย ที่สำคัญที่สุดคือ ต้องมีการสื่อสารให้เกิดความเข้าใจตรงกันระหว่างผู้แสดงพุทธธรรมและผู้ประพฤติปฏิบัติตามนั้น หนึ่งในภาษาเหล่านั้นสำหรับชาวต่างประเทศที่ใช้กันแพร่หลาย คือ ภาษาอังกฤษ

ปัจจุบันนี้ มีการจัดอบรมการเจริญสติในอังกฤษราว 800 หลักสูตรต่อปีทั่วประเทศ มีผู้คนผ่านการฝึกอบรมแล้วประมาณ 50,000 คน เวลานี้คนอังกฤษเริ่มรู้ถึงคุณประโยชน์ของการเจริญสติ เนื่องจากทำให้มีสุขภาพจิตดี ในผู้ที่เป็นโรคซึมเศร้า และถ้าฝึกเป็นประจำ จะทำให้ไม่ต้องกินยา เพราะกินยาแล้วมีอาการง่วงซึม มีปัญหาในการดำเนินชีวิตประจำวันมาก ดังนั้น การเจริญสติจึงเริ่มเป็นที่นิยมในหมู่คนอังกฤษ หนังสือที่แนะนำเกี่ยวกับการเจริญสติขายได้สัปดาห์ละ 2,000 เล่ม ศูนย์เพื่อความเป็นเลิศในด้านบำบัดโรค กระหวางสาธารณสุขอังกฤษ แนะนำคนไข้ที่เป็นโรคซึมเศร้าเรื้อรังให้ฝึกการเจริญสติเป็นประจำ เพื่อไม่ให้กลับเป็นซ้ำอีก และการเจริญสติช่วยลดค่าใช้จ่ายในการรักษาโรคลงได้มาก ในอเมริกาได้มีการศึกษาวิจัยเรื่องนี้อย่าง

กว้างขวางมาก่อนอังกฤษ โดยพบว่า การเจริญสติมีประโยชน์ในบุคลากรด้านต่าง ๆ ทุกด้านที่มีปัญหาทางกาย และจิต การเจริญสติในปัจจุบัน จึงเป็นกระแสหลักของโลกในการแก้ปัญหาต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นวงการแพทย์ วงการศึกษา วงการการเมือง ปัญหาสังคม ปัญหาสิ่งแวดล้อม ผู้นำทางปัญญา นักวิชาการต่าง ๆ ของอเมริกัน เริ่มตระหนักแล้วว่า ทางเดียวที่จะช่วยให้ประเทศรอดพ้นจากภาวะวิกฤติต่าง ๆ ได้ คือ การพัฒนาคุณภาพประชากรให้เข้มแข็งด้วยการเจริญสติ เวลานี้รัฐบาลสหรัฐฯ กำลังเร่งระดมให้คนฝึกการเจริญสติให้ทั่วถึงทั้งประเทศ โดยจัดสรรงบประมาณให้สถาบันหลักต่าง ๆ จัดการเรียนการสอน ในโรงเรียน มหาวิทยาลัย บริษัท ห้างร้านต่าง ๆ กองทัพ เรือรบ สถานีปฏิบัติธรรมหลายร้อยแห่ง มูลนิธิต่าง ๆ และในองค์กรเอกชนที่ไม่แสวงหากำไร เพื่อติดตามดูทางปัญญาให้ประชาชน เพื่อประโยชน์ต่อการเผยแผ่พระพุทธศาสนาให้ปรากฏแก่ประชาคมโลกนี้ ผู้วิจัยมองเห็นว่าต้องมีการศึกษาค้นคว้าหารูปแบบการเผยแผ่พุทธธรรมด้วยภาษาอังกฤษของสำนักปฏิบัติธรรมนานาชาติในประเทศไทย ทั้งนี้เพื่อศึกษารูปแบบการเผยแผ่พุทธธรรมด้วยภาษาอังกฤษของสำนักปฏิบัติธรรมนานาชาติในประเทศไทย (ข่าวบุญใจสว่าง, 2559)

สำนักปฏิบัติธรรมที่มีชื่อเสียงที่ตั้งอยู่ในเมืองหลวงหรือจังหวัดที่เจริญ เป็นแหล่งท่องเที่ยว ซึ่งมีชาวต่างชาติจำนวนหนึ่งสนใจเข้ามาปฏิบัติธรรม และบางสำนักที่อยู่ต่างจังหวัด ที่ไม่มีแหล่งท่องเที่ยว สำนักปฏิบัติธรรม 2 ประเภทดังกล่าว มีปัญหาในการสื่อสารกับชาวต่างชาติมากหรือน้อยขึ้นอยู่กับการจัดการของแต่ละสำนักและคณะกรรมการบริหาร

ด้วยเหตุดังกล่าว ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษารูปแบบการเผยแผ่พุทธธรรมด้วยภาษาอังกฤษของสำนักปฏิบัติธรรมนานาชาติในประเทศไทย เพื่อนำข้อมูลที่ได้จากการศึกษาไปเป็นสารสนเทศทางวิชาการการเผยแผ่พุทธธรรมด้วยภาษาอังกฤษ แก่ชาวต่างชาติสืบต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษารูปแบบการเผยแผ่พุทธธรรมด้วยภาษาอังกฤษของสำนักปฏิบัติธรรมนานาชาติในประเทศไทย

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาวิจัยเรื่องนี้ เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ มีขั้นตอนดำเนินการดังนี้

1. การรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยรวบรวมเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเผยแผ่พระพุทธศาสนาด้วยภาษาอังกฤษแก่ชาวต่างชาติของสำนักปฏิบัติธรรมในประเทศไทย

2. พื้นที่ศึกษา ประชากร กลุ่มตัวอย่าง และผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

ผู้วิจัยจึงกำหนดพื้นที่ของสำนักปฏิบัติธรรมนานาชาติในประเทศไทย โดยมีเกณฑ์คือ วัด/หน่วยงานที่เป็นสำนักปฏิบัติธรรมนานาชาติในประเทศไทย โดยมีเกณฑ์ที่มีความสำคัญในระดับสูงทั้งในระดับชุมชนและประเทศหรือเป็นสถานที่ส่งเสริมการเรียนรู้และปฏิบัติธรรมตามหลักการทางพระพุทธศาสนา โดยมีโครงการ/

กิจกรรมที่แสดงถึงการส่งเสริมการเรียนรู้พุทธธรรมในรูปแบบการปฏิบัติธรรมด้วยการเจริญกรรมฐานแก่ชาวต่างประเทศอย่างเป็นรูปธรรม มีจำนวน 10 แห่ง

3. กลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญในเชิงคุณภาพ

ผู้วิจัยได้ทำการคัดเลือกผู้ให้ข้อมูลสำคัญโดยการเจาะจง (Purposive Sampling) ตามความสำคัญของประเด็นที่ศึกษา ได้แก่ กลุ่มหัวหน้าสำนักปฏิบัติธรรม เจ้าหน้าที่ พระสงฆ์ ผู้ร่วมปฏิบัติธรรมที่เกี่ยวข้องกับการใช้ภาษาอังกฤษเผยแผ่พุทธธรรม การส่งเสริมการเรียนรู้ภายในสำนักปฏิบัติธรรมที่เป็นกรณีศึกษา โดยพบว่าในแต่ละสำนักปฏิบัติธรรมจะมีพระสงฆ์ และบุคคลผู้ที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมการใช้ภาษาอังกฤษเผยแผ่พุทธธรรม โดยการสัมภาษณ์ กลุ่มผู้เข้าปฏิบัติธรรม ผู้วิจัยได้สัมภาษณ์บุคคลที่เกี่ยวข้อง มีจำนวน 40 รูป/คน

4. เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาวิจัยประกอบด้วย 1.แบบสัมภาษณ์ (Interview) สำหรับสัมภาษณ์ผู้ที่เกี่ยวข้อง โดยมีประเด็นที่สำคัญ เช่น รูปแบบการเผยแผ่พุทธธรรมด้วยภาษาอังกฤษ เป็นต้น โดยมีเนื้อหาประกอบ 2 ส่วน ได้แก่ ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานของผู้ให้สัมภาษณ์ เช่น เพศ อายุ ระดับการศึกษา เป็นต้น โดยเป็นลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบปลายปิดที่มีตัวเลือกให้เลือกตอบ (Check list) ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับความรู้และรูปแบบการเผยแผ่พุทธธรรมด้วยภาษาอังกฤษ กำหนดให้ข้อคำถามปลายเปิดแบบมีโครงสร้างที่มีความหมายเชิงปฏิฐาน (Positive) 2. การสังเกต โดยสังเกตการณ์เรียนรู้ พฤติกรรมการการใช้ภาษาอังกฤษเผยแผ่พุทธธรรม

5. การตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย

ผู้วิจัยนำแบบสัมภาษณ์ที่มีโครงสร้างซึ่งได้สร้างขึ้นให้ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 ท่านตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา ความถูกต้องเชิงภาษาและโครงสร้างการวิจัย นำข้อมูลที่ได้รับมาปรับปรุงแก้ไขก่อนนำไปสัมภาษณ์

6. การเก็บรวบรวมข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูลสัมภาษณ์

ผู้วิจัยได้ใช้วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลที่หลากหลายวิธี เพื่อให้ได้ข้อมูลตามวัตถุประสงค์ของการศึกษาวิจัย โดยมีวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

1. นำหนังสือขออนุญาตเข้าทำการศึกษาวิจัยจากมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ไปยังเจ้าสำนักปฏิบัติธรรม เจ้าอาวาส และบุคคลที่เกี่ยวข้องเพื่อนัดหมายในการสัมภาษณ์และการเข้าศึกษาในพื้นที่ผ่านสื่อสมัยใหม่ เช่น ไลน์ เฟสบุ๊ก

2. การเข้าศึกษาในพื้นที่เพื่อการสัมภาษณ์ การสังเกต โดยมีกิจกรรมดังนี้ การสัมภาษณ์ ผู้วิจัยใช้การสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interviews) สำหรับผู้เกี่ยวข้อง เพื่อศึกษารูปแบบการเผยแผ่พุทธธรรมด้วยภาษาอังกฤษของสำนักปฏิบัตินานาชาติในประเทศไทย

3. ประมวลข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ มาตรวจสอบความสมบูรณ์ของเนื้อหาที่เกี่ยวข้อง

4. สรุปประเมินผลการเก็บรวบรวมข้อมูลในทุกกระบวนการ

5. ผู้วิจัยนำข้อมูลสัมภาษณ์มาวิเคราะห์เชิงพรรณนา

ผลการวิจัย

จากการวิจัย พบว่า รูปแบบการเผยแพร่พุทธธรรมด้วยภาษาอังกฤษของสำนักปฏิบัติธรรมนานาชาติในประเทศไทย กรณีที่ผู้ฝึกอบรมสามารถใช้ภาษาอังกฤษได้ มอบหมายให้นำปฏิบัติตามกำหนดเวลา ส่วนกรณีที่ผู้ฝึกอบรมไม่เชี่ยวชาญด้านภาษาอังกฤษ ทางสำนักปฏิบัติจัดให้มีล่ามแปลภาษาจากไทยเป็นอังกฤษ โดยเลือกล่ามแปลที่มีความรู้ธรรมะภาคปฏิบัติเพื่อให้กลุ่มผู้ปฏิบัติธรรมรู้ เข้าใจ และนำไปปฏิบัติตรงตามคำสอนในพระไตรปิฎก สำนักปฏิบัติธรรมนานาชาติบางสำนัก ได้เชิญชาวต่างชาติที่ผ่านการปฏิบัติธรรมที่มีประสบการณ์ให้เป็นผู้ช่วยผู้ฝึกอบรม และหากมีประเด็นใดที่ผู้อบรมไม่เข้าใจ สงสัยในการปฏิบัติ ทางสำนักจะนิมนต์หรือเชิญผู้เชี่ยวชาญมาให้คำแนะนำมาให้ฝึกอบรมที่ถูกต้อง รูปแบบการใช้ภาษากาย โดยอาศัยผู้ฝึกอบรมจะใช้การลงมือปฏิบัติด้วยการสาธิตให้ดูตั้งแต่การนั่งสมาธิ เดินจงกรม การบริหารอิริยาบถต่างๆ การทำวัตรเช้าเย็น การแผ่เมตตา ซึ่งแต่ละสำนักจะใช้รูปแบบใกล้เคียงกัน รูปแบบการสอนอารมณ์ การสอนอารมณ์ผู้ปฏิบัติ ผู้ฝึกอบรมจะกำหนดให้มีการสอบอารมณ์เป็นรายบุคคลโดยซักถามปัญหาที่เกิดขึ้นขณะปฏิบัติธรรมและหาทางแก้ปัญหาให้แต่ละบุคคลซึ่งเป็นการรายงานปัญหา อุปสรรค และความก้าวหน้าของผู้ปฏิบัติธรรม เพื่อให้อาจารย์แก้ไขปัญหาสถาवरณนั้นๆ ได้ รูปแบบการใช้สื่อ หลายสำนักได้ใช้สื่อมัลติมีเดียที่บ้านที่คำสอนของอาจารย์หรือผู้ทรงคุณวุฒิทั้งในและต่างประเทศในการฝึกอบรม รูปแบบด้านสถานที่ หลายสำนักจัดสถานที่สัปปายะเหมาะสมแก่ผู้ปฏิบัติไม่เกิดปฏิกิริยาในการปฏิบัติธรรม การนิมนต์/เชิญผู้เชี่ยวชาญต่างสำนักมาฝึกอบรมตอบข้อซักถามของผู้ปฏิบัติธรรมเพื่อเพิ่มพูนประสบการณ์ การจัดธรรมทัศนศึกษา โดยนำกลุ่มผู้ปฏิบัติธรรมไปปฏิบัติในสำนักอื่น เพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ของผู้ปฏิบัติธรรม รูปแบบกิจกรรมพิธีปิดโดยกิจกรรมวัฒนธรรมไทย บางสำนักได้จัดกิจกรรม เช่น การทำบุญตักบาตร การบายศรีสู่ขวัญแก่ผู้เข้าปฏิบัติธรรมชาวต่างชาติ มอบเอกสารคู่มือเกี่ยวกับการปฏิบัติธรรมแก่ผู้ผ่านการปฏิบัติธรรมเพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการปฏิบัติด้วยตนเองต่อไป

อภิปรายผล

ผลการศึกษาพบว่า ทุกสำนักจะใช้รูปแบบคล้ายๆ กัน กล่าวคือ มีอาจารย์ที่บรรยายภาษาอังกฤษได้ หรือใช้ผู้ช่วยที่สื่อสารภาษาอังกฤษได้ รูปแบบการฝึกปฏิบัติด้วยภาษากายมีการใช้รูปแบบโดยการสาธิตให้ผู้ปฏิบัติได้เห็นขั้นตอนการนั่งสมาธิ เดินจงกรม การบริหารอิริยาบถ มีการสอบอารมณ์กรณีพื้นฐานเพื่อรายงานปัญหา อุปสรรคและเสนอแนวทางในการแก้ไขปัญหา มีการใช้สื่อประกอบในบางช่วงปฏิบัติ จัดสถานที่เหมาะสมสัปปายะ มีการเชิญวิทยากรภายนอกมานำปฏิบัติ และตอบปัญหาไขข้อข้องใจ มีการไปเยือนสำนักปฏิบัติธรรมอื่นๆ เพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ พิธีปิดด้วยประเพณีวัฒนธรรมไทย ทั้งนี้เพราะสำนักปฏิบัตินานาชาติได้ตระหนักถึงความสำคัญในการเผยแพร่แก่ชาวต่างชาติว่ารูปแบบต้องมีความหลากหลายเหมาะสมกับจริตของแต่ละคน เหมาะสมกับยุคโลกาภิวัตน์ ซึ่งสอดคล้องกับของ พระมหาราชัน จิตตปาโล (2561) พบว่า แนวทางการพัฒนาภาษาอังกฤษของพระสงฆ์ไทยเพื่อการเผยแพร่พระพุทธศาสนา จะต้องได้รับการส่งเสริม กระบวนการต่างๆ ทางด้านการศึกษาโดยการพัฒนาหลักสูตรสำหรับพระสงฆ์และพัฒนาการสอนภาษาให้

เหมาะสม เน้นให้พระสงฆ์ทำความเข้าใจความหมายและวิธีใช้ภาษาที่เหมาะสมกับสถานการณ์ โดยสร้างแรงจูงใจในการกระตุ้นการเรียนรู้การฝึกฟังภาษาอังกฤษบ่อยๆ และสม่ำเสมอจะช่วยให้การพัฒนาทักษะทางภาษาด้านการอ่านการฟังการเขียนได้ดียิ่งขึ้น และสอดคล้องกับ พระมหาวรสาสะยะ วรสายานนท์ (2563) ได้เขียนบทความเรื่อง ภาษาอังกฤษกับการเผยแผ่พระพุทธศาสนาในศตวรรษที่ 21 ซึ่งพบว่า โครงการสนทนาธรรมกับพระสงฆ์ (Monk Chat) และโครงการฝึกปฏิบัติวิปัสสนากรรมฐาน ตามวัดและสำนักปฏิบัติธรรมทั่วประเทศไทย ปรากฏว่า ชาวต่างชาติสนใจพุทธศาสนาเพิ่มมากขึ้น โดยเฉพาะจังหวัดเชียงใหม่ ถือเป็นเป้าหมายหนึ่งในการเรียนรู้พุทธศาสนาภาษาอังกฤษจึงเป็นสื่อกลางในการสอนดังกล่าว หากภิกษุผู้เป็นทูตในการสั่งสอนมีทักษะภาษาอังกฤษดี จะเป็นคุณูปการต่อพุทธศาสนานานาและสามารถนำคำสอนจากพระไตรปิฎกแปลภาษาอังกฤษเผยแผ่สู่ชาวตะวันตกที่สนใจมากยิ่งขึ้น ดังนั้น พระสงฆ์จำเป็นต้องรู้ภาษาอังกฤษเพื่อเผยแผ่พระพุทธศาสนา แต่พระสงฆ์ที่สามารถสื่อสารภาษาอังกฤษเพื่อเผยแผ่พระพุทธศาสนาไม่เพียงพอต่อความต้องการการเรียนรู้พระพุทธศาสนาและการปฏิบัติวิปัสสนากรรมฐานของชาวต่างชาติที่เพิ่มมากขึ้น พร้อมกับควรสนับสนุนส่งเสริมพระภิกษุสงฆ์ให้มีทักษะ

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1.1 ผู้บริหารคณะสงฆ์ระดับสูงร่วมกับสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติควรสนับสนุนส่งเสริมด้านงบประมาณในการพัฒนาบุคลากรด้านวิปัสสนาจารย์ให้มีความเชี่ยวชาญด้านภาษา การสอน การใช้สื่อการเรียนรู้หลักธรรมด้านปฏิบัติ

1.2 สำนักปฏิบัติธรรมนานาชาติแต่ละแห่ง ควรจัดสัมมนาเชิงปฏิบัติการร่วมกันเพื่อหาแนวทางพัฒนาให้สำนักมีความเหมาะสมในการเผยแผ่ธรรมแก่ชาวต่างชาติ

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาติดตามผลกลุ่มผู้ปฏิบัติธรรมชาวต่างชาติที่มาปฏิบัติธรรม ณ สำนักปฏิบัติธรรมนานาชาติของไทย

2.2 ควรศึกษาแนวทางการฝึกปฏิบัติธรรมที่เหมาะสมกับจิตชาวยุโรป อเมริกา และเอเชีย ณ สำนักปฏิบัติธรรมนานาชาติของไทย

เอกสารอ้างอิง

ข่าวบุญใจสว่าง. (2559). *นักการเมืองยุโรป-อเมริกา ขานรับ การเจริญสติ เป็นวาระแห่งชาติ*. สืบค้นเมื่อ 15

มีนาคม 2563. จาก https://m.facebook.com/jaisawangNews/posts/1666279897023537?locale2=th_TH

พระมหาธาราชัน จิตตปาโล. (2561). แนวทางการพัฒนาภาษาอังกฤษของพระสงฆ์ไทยเพื่อการเผยแผ่พระพุทธศาสนา. *วารสารบัณฑิตศึกษาปริทรรศน์*. 14(3), 111-123.

พระมหาวราสะยะ วราศยานนท์. (2563). ภาษาอังกฤษกับการเผยแผ่พระพุทธศาสนาในศตวรรษที่ 21. *วารสารมหาจุฬานาครธรรมศาสตร์*. 7(10), 98-112.

อรรชนีดา หวานคง. (2559). การจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษในศตวรรษที่ 21. *วารสารสถาบันวิจัยญาณสังวร*. 7(2), 303-314.